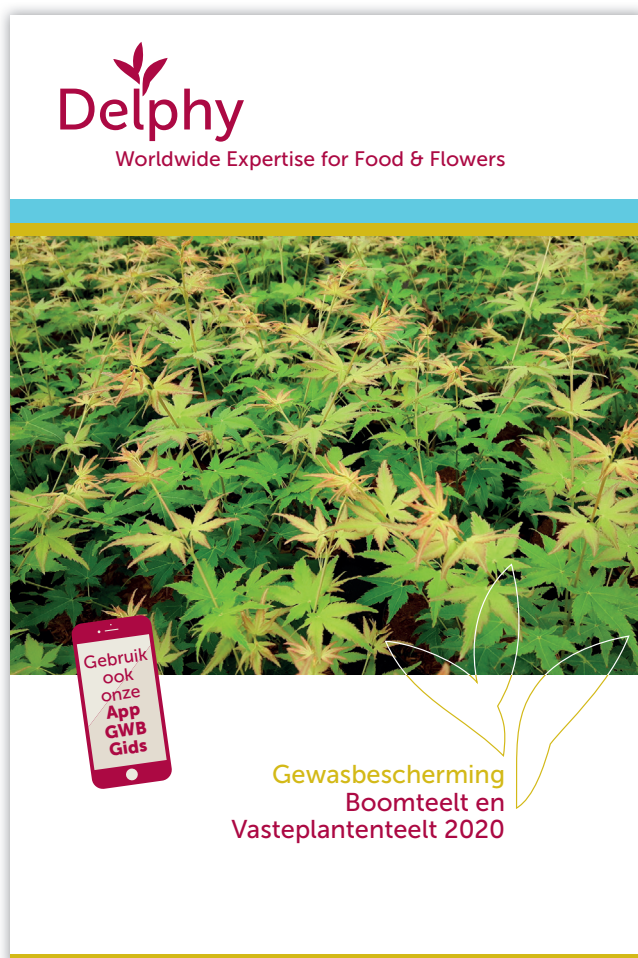

Veel wijzigingen in gewasbescherming vaste planten

In twintig jaar tijd is bijna het hele gewasbeschermingsmiddelenpakket in de boomteelt en vasteplantenteelt volledig veranderd. Slechts enkele middelen uit de Delphy Gewasbeschermingsgids 2020 waren twee decennia geleden al toegelaten. Meer dan de helft is nieuw ten opzichte van tien jaar geleden.

Tekst en illustratie: Delphy

Half april is de 23e druk van de Delphy Gewasbeschermingsgids Boomteelt en Vasteplantenteelt verschenen en verstuurd naar kwekers die de gids hebben besteld. Daarnaast hebben kwekers een inlogcode ontvangen waarmee ze de gids ook als app kunnen raadplegen op hun smartphone. De gids bevat praktische adviezen voor de aanpak van ziekten, plagen en onkruiden. Ieder jaar vervallen er toelatingen van middelen en komen er nieuwe middelen bij. In de nieuwe druk gids zijn alle wijzigingen in het middelenpakket verwerkt in de adviezen.

Volgens gewasbeschermingsspecialist Wilco Dorresteyn van Delphy is er ten opzichte van de vorige editie weer veel veranderd. Hij vergeleek de gids van 2020 met oude gidsen van 2010 en 2000. “Als je het vergelijkt met tien of twintig jaar terug dan is het echt extreem wat er is veranderd.” Bijna geen van de huidige middelen was twintig jaar terug al toegelaten en meer dan de helft van de huidige middelen tien jaar terug nog niet. Dit betekent ook dat de adviezen voor de aanpak van ziekten, plagen en onkruiden in de boomteelt en vasteplantenteelt compleet zijn gewijzigd ten opzichte van die tijd.

Een voorbeeld is de bestrijding van valse meeldauw in vaste planten. Tien tot twintig jaar terug waren Aliette en Daconil min of meer de standaard. Aliette is al jaren niet meer toegelaten en ook opvolger Fenomenal inmiddels niet meer. De toelating van Daconil is ook vervallen. De opgebruiktermijn loopt tot eind mei dit jaar. In de nieuwe adviezen staan middelen als Ranman Top, Axidor, Previcur Energy en Paraat vermeld. Daarnaast is Inssimo sinds kort toegelaten in de vasteplantenteelt van Geum en Hebe. Het middel heeft geen directe werking, maar activeert de natuurlijke afweer van de plant. Het middel moet daarom preventief worden ingezet.

WEGVALLEN EEN ZORG

Het wegvallen van gewasbeschermingsmiddelen is een zorg van veel kwekers. “Kwekers zeggen wel eens: jullie gids wordt zeker iedere keer dunner”, vertelt Dorresteyn. Het tegendeel is waar. Het aantal middelen in de gids is volgens hem de laatste jaren toegenomen. De uitbreidingen in het middelenpakket zijn mede te danken aan de Coördinator Effectief Middelen en Maatregelen Pakket en het Fonds Kleine Toepassingen.

In de nieuwe gids staan meer dan 120 middelen. Toch snapt Dorresteyn de zorg van de kwekers.

De Gewasbeschermingsgids voor Boomteelt en Vasteplantenteelt 2020 is te bestellen via de website van Delphy www.delphy.nl. Hij kost 95 euro (excl. BTW, incl. verzendkosten).

In plaats van breedwerkende middelen met een brede toelating, komen er steeds meer middelen op de markt met een specifieke werking en beperkte toelating. Dit is een aandachtspunt in het gebruik. Tevens moeten kwekers met nieuwe middelen ook opnieuw ervaring opdoen. Dat kost tijd. Zo is bijvoorbeeld Chloor-IPC een bodemherbicide waarmee veel ervaring is in de praktijk. De toelating is vervallen. Een nieuw bodemherbicide als Devrinol heeft weer een andere werking. Als kweker moet je dan opnieuw ervaren hoe het werkt, of het veilig kan in je gewas en hoe je het het beste kunt toepassen.

Daarnaast komt er hier voor iedere ziekte of plaag altijd weer een nieuw middel op de markt. Zo is de bestrijding van volwassen taxuskevers een knelpunt, omdat hiertegen geen goede middelen zijn toegelaten. De mosbestrijding wordt lastig omdat de toelating van Mogeton is vervallen en ook het wegvallen van schimmelbestrijder Tilt en onkruidmiddelen als Basta en Finale is voor veel kwekers een zorg.

VERGROENING

Een voordeel is dat nieuwe middelen veelal veiliger zijn voor de toepasser. Wie de middelenlijst achter in de Gewasbeschermingsgids 2020 bekijkt, ziet dat daar bijna geen middelen meer staan met een gevarensymbool 'giftig' (doodskop). Ook hebben de nieuwe middelen meestal een lagere milieubelasting (ze scoren groen of oranje in plaats van rood) en zijn ze veiliger voor natuurlijke vijanden.

Teppeki is een goed voorbeeld van een selectief middel tegen bladluis. Dit middel bestrijdt wel de luis, maar is redelijk veilig voor natuurlijke vijanden, zoals lieveheersbeestjes, galmuglarven en sluipwespen. Dit in tegenstelling tot breedwerkende middelen van twintig jaar terug. Door te kiezen voor selectieve middelen kom je steeds meer natuurlijke vijanden tegen op kwekerijen die helpen aantastingen onder controle te houden.

Daarnaast komen er steeds meer 'groene middelen' beschikbaar op basis van micro-organismen (schimmelpreparaten of bacteriën) of op basis van producten van natuurlijke oorsprong. Deze ontwikkeling zal komende jaren hard doorgaan doordat gewasbeschermingsfabrikanten hier momenteel flink in investeren en de overheid het gewasbeschermingsmiddelengebruik verder wil terugdringen. ♦

Andere ontwikkelingen gewasbescherming

Er wordt door de overheid en diverse andere partijen gewerkt aan de Toekomstvisie Gewasbescherming 2030. De focus ligt op weerbare planten en teeltsystemen, waardoor ziekten en plagen veel minder kans krijgen en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zo veel mogelijk kan worden voorkomen. Daar waar gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, wil de overheid dat dit conform de principes van geïntegreerde gewasbescherming gebeurt, nagenoeg zonder emissies naar het milieu en nagenoeg zonder residuen.

Wie oude gewasbeschermingsgidsen van Delphy erbij pakt, ziet dat er ook op dat vlak de laatste jaren al veel ontwikkelingen zijn geweest of gaande zijn.

Biologische bestrijding

Biologische bestrijding van spint en trips is tegenwoordig steeds meer gemeengoed, terwijl dat twintig jaar geleden in de kinderschoenen stond. Larven van taxuskever werden twintig jaar terug nog veelal chemisch bestreden. Een aantal kwekers gebruikte toen insectenparasitaire aaltjes. Inmiddels is toepassing met aaltjes het standaardadvies.

Emissiebeperking

Tegenwoordig heeft ieder middel zijn specifieke beperkingen qua aantal toepassingen en aanvullende voorwaarden op het etiket. In de nieuwe gids staan daarom uitgebreide tabellen en overzichten, die inzicht geven. In de gids van twintig jaar terug staan er beduidend minder beperkingen. Toen kwamen net de eerste driftreducerende doppen op de markt. Nu is 75% driftreductie standaard op ieder perceel en geldt de eis voor nullozing uit kassen. In de toekomst wil de overheid de emissie nog verder terugdringen.

Certificering

Sinds een jaar of vijf à tien stellen steeds meer afnemers eisen. Zij willen dat producten zo min mogelijk residu bevatten en vragen om certificering. Ook willen zij dat bepaalde middelen niet meer worden gebruikt.

Nieuwe teelttechnieken

Ook de techniek is voortdurend in ontwikkeling. Werken met GPS en robotisering bieden tegenwoordig nieuwe mogelijkheden voor mechanische onkruidbestrijding. In pottenteelt wordt steeds meer gebruik gemaakt van afdekmaterialen. Dankzij smartphones, apps en adviessystemen zoals QMS Boomteelt kunnen kwekers een beter beeld krijgen van de ontwikkelingen van ziekten en plagen en advies over het juiste spuitmoment.